

GEOGRAFINIS TAKAS

XXIII-oji Respublikinė Geografijos Olimpiada

Tema: ŽEMĖ – MELŠVOJI PLANETA

vertinimo instrukcija

Girionys, Kauno rajonas
2011 m. gegužės 6–7 d.

	Stotelės pavadinimas	Taškai
1 stotelė	Berželis	12
2 stotelė	Paplūdimys	10
3 stotelė	Atodanga	10
4 stotelė	Laukymė	7
5 stotelė	Pelkė	5
6 stotelė	Meteorologijos aikštelė	8
7 stotelė	Parkas	8

1 STOTELĖ BERŽELIS

4 tšk.

1. Atpažink šalia augančius sumedėjusius augalus

A	<i>beržas</i>	E	<i>sedula</i>
B	<i>pušis</i>	F	<i>sausmedis</i>
C	<i>qžuolas</i>	G	<i>erškėtrožė</i>
D	<i>eglė</i>	H	<i>klevas</i>

Po 0,5 taško už teisingą atsakymą

3 tšk.

2. Atpažink šiuos miškų žydinčius augalus

Pavasarinė raktažolė

Paprastoji veronika

Pelkinė puriena

Baltažiedė plukė

Gegužraibė

Paprastasis kiškiakopūstis

Po 0,5 taško už teisingą atsakymą

1 tšk.

3. Kas gyvena šiame inkile? *šikšnosparniai*

1 tšk.

4. Kauno marių regioniniame parke yra vienas *Arlaviškių* botaninis draustinis.

1 tšk.

5. Kuo šis draustinis unikalus?

Stačiame marių šlaite augančiu kadagynu

1 tšk.

6. Kieno tai plaušai?

liepos

1 tšk.

7. Kam šiuos plaušus naudojo vietos gyventojai?

vyžų gamybai

2 STOTELĖ

PAPLŪDIMYS

2 tšk. 1. Kokius ryškiausius žmogaus sukurtus objektus matai prieš save tolimoje?

A *Kauno šiluminė elektrinė*

B *Jachtų prieplauka (Jachtklubas)*

C *Pažaislio vienuolynas*

D *Kauno HE*

Po 0,5 taško už teisingą atsakymą

1 tšk. 2. Koks didžiausias Kauno marių gylis?

24,6 m

Nuo 22 iki 27 m – 1 taškas

Nuo 20 iki 22 m ir nuo 27 iki 29 m – 0,5 taško

3 tšk. 3. Kokie dar yra regioniniai parkai prie Nemuno?

a *Nemuno kilpų*

b *Panemunių*

c *Nemuno deltos*

3 pvz. – 3 taškai

2 pvz. – 2 taškai

1 pvz. – 1 taškas

4 tšk. 4. Atpažink šias Kauno mariose gyvenančias žuvis?

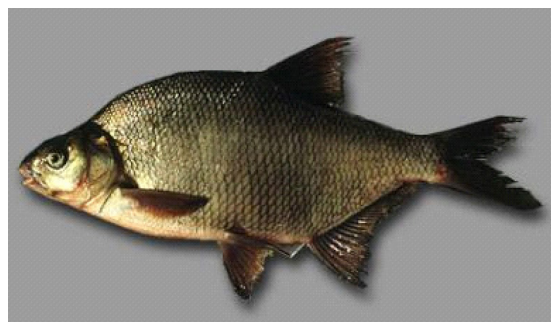
Kirtiklis

Vijūnas

Salatis

Karšis

Po 1 tašką už teisingą atsakymą

3 STOTELĖ ATODANGA

- 1 tšk. 1. Kaip vadinasi toks Kauno marių kranto tipas?

Abrazinis (klifas)/ardomasis

- 2 tšk. 2. Kada ir kaip šis krantas čia susidarė?

Užtvėnkus Nemuną ir vandens lygiui pakilus apie 20 metrų, prasidėjus bangomūšai, vandens lygio svyravimams pradėjo formuotis šio tipo marių krantai.

1 taškas – Nemuno patvenkimas, vandens pakilimas

2 taškai – Nemuno patvenkimas, vandens pakilimas + vandens lygio svyravimas, bangomūša.

- 5 tšk. 3. Atpažink šias uolienas. Nurodyk jų kilmę:

	Uolienos pavadinimas	Uolienos kilmė
A	<i>Smiltainis</i>	<i>Nuosėdinė</i>
B	<i>Konglomeratas</i>	<i>Nuosėdinė</i>
C	<i>Titnagas</i>	<i>Nuosėdinė</i>
D	<i>Kreida</i>	<i>Nuosėdinė - organinė</i>
E	<i>Granitas</i>	<i>Magminė</i>

Po 0,5 taško už teisingą atsakymą

- 1 tšk. 4. Kaip vadinasi ši Kauno marių pakrantėse gausiai aptinkama fosilija?

Pasakyk jos mokslinį pavadinimą:

Belemnitas – Karbono laikotarpiu gyvenę, suakmenėję galvakojai moliuskai.

- 1 tšk. 5. Kaip dar kitaip liaudyje vadinamos šios fosilijos?

Velnio pirštais, džinių nagais

4 STOTELĖ

LAUKYMĖ

- 1 tšk. 1. Kokia reljefo forma ėjai nuo atodangos iki šios stotelės?
Upeliuko slėniu
- 1 tšk. 2. Kokius neigiamus ir kieno sukeltus padarinius eidamas (-a) pastebėjai?
Praūžusio uragano medžių išvartas
Vienas teiginys – 0,5 taško, du – 1 taškas
- 2 tšk. 3. Išmatuok šlaito polinkį 23°
Už paklaidą iki $\pm 2^\circ = 2$ taškai,
Už paklaidą nuo ± 2 iki $\pm 4 = 1$ taškas
- 1 tšk. 4. Kokių prietaisų išmatavai šlaito polinkį?
Savo darbo eklimetru
- 2 tšk. 5. Nustatyk apytikslų azimutą į menamus objektus:
a Bengazijos miestą 190°
b Fukušimos AE 100°
a) nuo 180° iki $200^\circ - 1$ taškas
nuo 170° iki 180° ir nuo 200° iki $210^\circ - 0,5$ taško
b) nuo 90° iki $110^\circ - 1$ taškas
nuo 80° iki 90° ir nuo 110° iki $120^\circ - 0,5$ taško

5 STOTELĖ

PELKĖ

- 2 tšk. 1. Kokio tipo ši pelkė? Parašyk lietuvišką ir tarptautinį pavadinimą:
- lietuviškas pavadinimas – *žemapelkė*
 - tarptautinis pavadinimas – *eutrofinė pelkė*
- 1 tšk. 2. Pagrįsk įvardytą pelkės tipą:
- Paviršius lygus, šiek tiek įgaubtas. Ją maitina gruntinis ir upeliuko vanduo, turintis daug maisto medžiagų.*
- Auga: juodalksniai, karklai, viksvos, asiūkliai*
- 1 tšk. 3. Koks vyraujantis medis auga šioje pelkėje? Atidžiai apsidairyk!
- Juodalksnis*
- 1 tšk. 4. Kodėl Kauno marių pakrantėse gausu pelkučių?
- Nes gruntinio vandens lygis dėl Kauno marių patvankos yra gerokai pakilęs*

6 STOTELĖ

METEOROLOGIJOS AIKŠTELĖ

- 1 tšk. 1. Kokį neigiamą gamtos reiškinių pastebėjai kildamas (-a) į šią kalvą?
*Viduryje keliuko dėl vandens erozijos besiformuojančią griovą.
Turi būti įvardyta vandens erozija.*
- 2 tšk. 2. Nustatyk azimutus į šiuos objektus:
• Pažaislio vienuolynas – 320°
• Didelį pavienį beržą – 50°
*a) nuo 310° iki 330° – 1 taškas
nuo 300° iki 310° ir nuo 330° iki 340° – 0,5 taško
b) nuo 40° iki 60° – 1 taškas
nuo 30° iki 40° ir nuo 60° iki 70° – 0,5 taško*
- 3 tšk. 3. Pasinaudodamas (-a) mobilios meteorologinės stotelės prietaisais, nustatyk:
• Koks dabar atmosferos slėgis? *983 hPa*
• Kokios krypties vėjas pučia? *per šios rungties laiką stotelės vietoje keitėsi vėjo kryptis: V, ŠV, Š, ŠR, R.*
• Koks vėjo stiprumas? *2–6 m/s arba 1–2 balai. Taip pat buvo įskaičiuojamas ir vėjo greitis km/h*
- 1 tšk. 4. Kaip vadinamas prietaisas vėjo stiprumui nustatyti? *anemometras*
- 1 tšk. 5. Atpažink dabar danguje matomą debesų formą. Kaip ji vadinama?
per šios rungties laiką iš šios stotelės buvo matomos tokios debesų formos: sluoksniniai ir sluoksniniai lietaus, kamuoliniai ir kamuoliniai lietaus

7 STOTELĖ PARKAS

- 1 tšk. 1. Kaip pavadintum viso maršruto metu matytą kraštovaizdį?
Kalvotas erozinis miškingas kraštovaizdis
Už du komponentus – 1 taškas, už vieną – 0,5 taško.
- 1 tšk. 2. Kaip vadinasi šalia Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos įsikūręs parkas?
Girionių
- 1 tšk. 3. Kada įkurtas šis parkas?
1960 m.
- 1 tšk. 4. Kas šio parko projekto autorius?
Tauras
- 2 tšk. 5. Kuo šis parkas ypatingas? Parašyk dvi ypatybes.
Vienas didžiausių pagal plotą Lietuvoje (250 ha)
Vienas turtingiausių pagal rūšinę sudėtį (250 medžių ir krūmų rūšių)
Daug paminklinių medžių, pasodintų atmintiniems įvykiams ir žymiesiems miškininkams įamžinti
Puiki vieta poisiui ir pažintiniam turizmui
Parką sudaro dvi dalys: miško parkas ir dendrologinis parkas
Už vieną teisingą pavyzdį – 1 taškas.
- 1 tšk. 6. Šiuo metu Lietuvoje yra tik vienas *Dubravos* arboretumas.
- 1 tšk. 7. Kas yra arboretumas?
Tai dendrologinė kolekcija, kurioje kaupiami, saugojami ir eksponuojami vertingi mokslo, pažintiniu ir dekoratyviniu požiūriu vietiniai ir įvežtiniai įvairių rūšių, porūšių sumedėję augalai.